

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epitome Tribvnalis Sacramentalis Reverendissimi Patris Petri Marchantii

Zurmöllen, Heinrich

Neuhusii, 1677

Titvlvs III. De Superioribus ac Praelatis Religiosorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9734

TITVLVS TERTIVS.

De Superioribus ac praelatis Religiosorum.

Articulus Primus.

Qui & quales fuerint superiores Religionum à Principio.

I. **Q**Uo ad jurisdictionem spiritualement Regiminis animarum, omnes Religiosi à principio non habuerunt alios superiores quam Episcopos, vel eorum delegatione presbyteros, quibus in omnibus subiciebantur, etiam quo ad Regulares observantias, & in quorum manibus professionem emittebant. Præter Episcopos vero vel Sacerdotes, Monachorum Regimini in spiritualibus præfectos, semper Religiosi habuerunt immediatos superiores ex Religiosis assumptos, qui in eos potestatem gubernativam & paternam, sive domesticam exercebant, & observantijs Regularibus invigilabant. Successu autem temporis, Monachis ad Clericatum & Ordines

dines sacros assumptis, superiores Religiosi, ex Ordinibus sacris ac sacerdotio assumpti, utramque potestatem tam gubernativam quam pastorem, jurisdictionis spiritualis obtinuerunt, & in solos monachos regimen translatum est, sub Episcoporum tamen cura & jurisdictione.

2. Potestas Episcoporum in Religiosos ante omnem exemptionem, à jure divino & Ecclesiastico proveniens, extenditur ad omnia, ad quæ Religiosi ex vi status vel Regulæ obligantur, ut omnia debito ordine & modo, & juxta disciplinæ Religiosæ Regulas, observentur. Quia Episcopo ex ratione officij sui competit, potestas & jurisdictione, quæ est necessaria ad totius sui gregis salutem, sed potestas coactiva & directiva in ijs quæ sunt Status & Regulæ, est necessaria in regimine Religiosorum, qui (seclusa exemptione) sunt de grege ejus, ad salutem illorum, ergo illa competit Episcopo ex vi status & officij sui.

3. Episcoporum vero potestas moderna in Regulares non exemptos, consistit in visitationibus, correctionibus, exhortationibus,

nibus,

nibus, & in omni ordinata providentia, ut observantia regularis in omnibus servetur, ut exprimit Conc. Trident. sess. 25. c. 1. de Regularibus ut omnes regulares tam viri quam mulieres, ad regulam, quam professi sunt, prescriptum, vitam instituant, atque imprimis quæ ad suæ professionis perfectionem, ut obedientiæ, paupertatis, & castitatis, ac si quæ alia sunt alicujus regulæ & Ordinis peculiaria vota & præcepta, ad eorum respective essentiam nec non ad communem vitam, victum & vestitum conservanda pertinentia, fideliter observent. Quæ cura non solis superioribus regularibus, sed maxime Episcopis respectu non exemptorum demandatur, ut constat ex Cap. 22. ubi subdit: *Et quia S. Synodus desiderat ut omnia & singula supradicta quamprimum executioni demandentur: præcipit omnibus Episcopis in Monasterijs sibi subjectis, & in omnibus alijs ipsis in superioribus Decretis specialiter commissis, atq; omnibus Abbatibus, & generalibus, & alijs superioribus Ordinum supradictorum, ut statim prædicta exequantur, & si quid executionis*

cutioni mandatum non sit, Episcoporum negligentiam, Concilia Provincialia, suppleant & coerceant. Porro nihil hic specificatur de exemptionibus quia de ijs sufficienter actum in Baculo Pastoralis Reverend. Patris Marfchantij.

Articulus Secundus.

Quotuplices sint superiores & quam potestatem vi officij habeant.

I. **S**uperiores Religionum juxta triplicem respectum, triplices assignantur, alij enim sunt Generales, qui uni Ordini generaliter præfunt; alij provinciales, qui uni Provinciæ sive pluribus Monasterijs, velut in Diæcesim coactis: alij conventuales sive locales, qui uni tantum conventui Monasterio vel loco immediate præficiuntur. Et hi quidem omnes diversa nomina, juxta diversas Religiones sortiuntur: alij enim Præpositi: alij Magistri: alij Ministri: alij Correctores: alij Custodes: Guardiani: Priores: Rectores nuncupantur: quibus omnibus præsidet Papa, tanquam Ordinum omnium Generalissimus.

2. Ge-

2. Generales Ordinum & Provinciales, potestatem jurisdictionis Spiritualis in Religiosos obtinent, similem Episcopis. Generales quidem, ad instar Patriarcharum sive Metropolitanorum. Provinciales autem ad instar Episcoporum simpliciter. Quia eo ipso quo exemptis Ordinibus præficiuntur, totum regimen quod incumberebat Episcopis, in illos relabitur, ac consequenter potestas jurisdictionis, jure Divino huic regimini correspondens, & vigore hujus jurisdictionis, proportionaliter potest. Generalis & Provincialis in Ordine suo respectu regularium sibi subditorum, quidquid potest Episcopus in sua Diæcesi, nisi eorum potestas à summo Pontifice sit restricta.

3. Prælati Locales sive Conventuales, ex vi officij potestatem jurisdictionis sortiuntur, quæ necessaria est gregi ad spirituale ac temporale Regimen, patet ex natura Officij, etsi enim veri prælati sint, & ordinariam potestatem in subditos habeant, non tamen excedunt potestatem Archipresbyterorum, sed sicut Minora
Archi-

Archipresbyteris conceduntur, Episcopis autem majora reservantur, sic & prælatis localibus, qui & minores prælati ad distinctionem nuncupantur. Porro Consulendæ sunt leges & constitutiones cujuslibet Religionis in particulari, ut de eorum potestate singulariter constet.

Articulus Tertius.

De Obligationibus Prælatorum.

1. **O**bligatur quilibet Prælatus, per se vel per idoneos substitutos, instruere & curare instrui suos subditos, in necessarijs ad salutem. Nimirum: in fidei & legis Christianæ, tam Divinæ quam Ecclesiasticæ præceptis: in votorum essentialium necessaria notitia, in observantiarum Regularium, juxta suos gradus, disciplina.

2. Obligatur: ut provideat per se vel per alios idoneos, de sacrorum & sacramentorum congrua & legitima administratione, utque subditi debita dispositione, & opportuno tempore illa recipiant. Unde si aliqui ante ingressum Religionis, confirmationis sacramento forte insigniti
non

non

non sint, tenetur superior id sciens, providere ut ab Episcopo confirmentur.

3. Tenetur superior providere de confessorijs doctis & idoneis, qui iudices Doctores, Consiliarij, & Medici pœnitentibus esse possint, eo magis, quod in statu Religionis plura consilia, ad conscientiarum & exercitiorum directionem requirantur, ob majores sathanæ dolos & verfutias, quibus tendentes ad perfectionem impugnat.

4. Tenetur superior assignare opportuna tempora, tam pro confessione, quam pro sacra cõmunionem, aut missæ sacrificio.

5. Providere debent superiores de tempore orationis, maxime internæ & ejus directione, sine qua Status Religionis vix conservari potest.

6. Obligatur superior providere ut officia divina congrue celebrentur, Ceremoniæ sacræ ferventur & explicentur.

7. Obligantur ex vi officij providere superiores, ut de victu, vestitu, medicinis, & necessitatibus hujus vitæ, frugaliter sit subditis provisum, nec spiritualia subsidia

anima-

animabus denegare possunt, quod docet
S. Bern. *serm. 23. super Cantica: Audiant
hec Prelati qui sibi commissis semper volunt
esse formidini utilitati raro, erudimini qui
judicatis terram, discite subditorum matres
vos esse debere, non dominos, studete magis a-
mari quam metui, & si interdum severitate
opus est, paterna sit, non tyrannica: matres
fovendo, patres corripiendo vos exhibeatis,
suspendite verbera, producite ubera, pectora
lacte pinguescant.*

8. Obligatur ut regat prudenti vigilan-
tia, ut præsens videat, qualiter communis
disciplina in Conventu servetur, in officijs
divinis, exercitijs spiritualibus, operibus
communitatis, in Ecclesia, in Dormitorijs,
in refectorio, in Officinis, quas debet fre-
quenter visitare, & opportune de ijs, quæ
in illius absentia fiunt, inquirere.

9. Debet advertere ad singulos subdi-
tos, qualiter se habeant in exercitijs priva-
tis, orationis, virtutum, studiorum, lectio-
nis, ut nimirum otium pulvinar diaboli tol-
lat, unde sæpius visitandæ sunt cellæ & su-
per privatis conversationibus & adhæren-
tibus

rijs inquirendum, vigilantia autem debet esse opportuna, ut scilicet non semper importune instet, sed interdum dissimulet, det tempus & locum libertati spiritus, ut non videatur exactor & satelles. Demum sit quieta, sine tumultu aut vexatione.

Articulus Quartus.

De peccatis Prælatorum.

1. **P**eccant mortaliter superiores qui externo regimini intenti, de instructione suorum in rebus ad salutem necessarijs non sunt solliciti, & vix unquam de rebus salutis cum illis loquuntur, & si capitula celebrant, in illis de temporalibus agitur, aut ut plurimum sermones illorum investivi sunt.

2. Peccant mortaliter & omnia peccata in eos relabuntur, qui ignaros superiores, scienter eligunt, instituunt, vel confirmant.

3. Peccant mortaliter qui cum per se ipsos non possint aut nolint, non curant per alios, subditos instrui in necessarijs.

4. Gravissime peccant superiores, qui
ne

ne subditi ad Reformationes & arctiores Observantias aspirent, eos sub titulo humilitatis, à studio & lectura librorum, de statu suo tractantium arcent, aut illos alijs distrahunt.

5. Peccant mortaliter superiores, qui confessarios Idiotas, imprudentes, & vere indignos, in suis conventibus instituunt, inde enim plurima in subditos nascuntur mala, & conscientiarum ac animorum inquietudines.

6. Peccant mortaliter, qui subditos ad sibi confitendum, extra rationem casuum reservatorum cogunt, & qui notitia ex confessionibus sacramentalibus, sive ante sive in superioratu habita, utuntur in externo regimine, hinc optime sibi consulant superiores, si sint faciles & non rigerosi, in danda licentia pro absolute à casibus reservatis.

7. In statu damnationis vivunt, qui ex sua negligentia aut avaritia, subditis non provident de victu, amictu, & necessarijs sufficientibus, ad honestam & Religiosam vitam, sunt enim causa multarum proprietatum,

tatum,

tatum, & quod sibi quisque quærat, illegitimis etiam medijs foris, quod non potest habere in monasterio.

8. Peccant qui subditis infirmis non compatiuntur, & de personis idoneis, ut infirmorum curam habeant, & necessaria obsequia impendant, non disponunt; minus pharmaca aut cibos congruos illis ministrari procurant, & qui infirmis duri & improperiosi sunt, sub prætextu quod morbum simulent, quibus sufficiat illa terribilis sententia Matth. 25. *infirmus fui & non me visitastis*, (consolatione scilicet subsidio, & adiutorio necessario) *ite maledicti in ignem æternum.*

9. Peccant mortaliter superiores, qui spiritualiter afflictos contemnunt, illis rigidos se ostendunt, ut sæpe vel in desperationem abeant, vel in tantam animi desolationem, ut si pejora eis non eveniant, mærore tabescant.

10. Peccant etiam secundum circumstantias mortaliter, qui Apostatas permittant vagari impune, quia eorum inquietudines ferre nolunt.

II. Qui

II. Qui Apostatas redeuntē abjiciunt, aut dure recipiunt, in p̄anis excedunt, nullum spirituale solatium impertiunt, & se implacabiles reddunt.

12. Peccant qui nunquam vel raro communibus exercitijs adsunt, & si præsentes sint, perfunctorie assistunt, nunquam vel raro officinas visitant, nunquam de suorum subditorum conversatione inquirunt, & qui tanquam suspiciosi prave omnia interpretantes, delatores & adulatores fovent, & vigilantiam in hoc consistere credunt, si omnia suspecta habeant, & hæc est peccatorum multorum parens, & Religionum perturbatrix.

13. Peccant mortaliter, si peccata gravia subditorum, sibi privata notitia cognita publicent, est enim vere subditum infamare.

14. Peccant qui scientia sua occulta & de occultis abutentes, ad inquisitiones illegitimas progrediuntur, & occasionem quærunt ut peccata illa publice arguere possint.

N

TITV.